KRISTENT Perspektiv NOV. 1997

Den Sande Helt
Berømtheder bliver beundret som nutidens helte. Vi ser på heroisme i samfundet, og som den kommer til udtryk i den ultimative helt, Jesus Kristus.

Bibelen og Menigheden
Kirkens forhold til Skriftens autoritet bliver belyst i en artikelserie. Vi bringer den første i dette nr.

Boganmeldelse
Orla Villekjærs bog "Betjent og Reformator" om Søren Kierkegaard" bliver anmeldt.

Et nyt magasin

Du sidder nu med et nyt magasin i hånden. "Kristent Perspektiv".

Det er netop, hvad vi ønsker at fremelske med de artikler, vi bringer. At udvikle en kristen virkelighedsforståelse, så vi kan bedømme den samtid, vi lever i. Det er nødvendigt for at kunne nå den med et budskab, der er anderledes.

Dette blad er vokset ud af arbejdet med Perspektiv Bibelskole. Studierne af de bibelske tekster er grundlæggende for, at vi kan forblive fast forankret i det, vi har fået i hele den bibelske åbenbaring. Men som kristne er vi både børn af Gud og børn af tiden - og det er vi hver især præget af. "Vi er i verden, men ikke af verden". Det er svært at leve i dette spændingsfelt mellem variable kulturstrømninger og ideologier og samtidig holde fast i et sundt bibelsk perspektiv over hele livet.

Det kræver for at bruge et af John Stott's udtryk "dobbeltlytning". At lytte både til Ordet og til verden. At lytte til Guds Ord, i ydmyghed og med et dybfølt ønske om at forstå, tilegne sig og adlyde Skriften. At lytte til verden med kritisk årvågenhed, ivrig efter også at forstå den moderne kultur og se, hvordan vi kan tale ind i tiden med et bibelsk perspektiv. Dermed kan vi udvikle en kristen tankegang, som både er formet af sandhederne i den historiske bibelske kristendom, men også er fortrolig med realiteterne i den moderne verden.

Så "Kristent Perspektiv" vil ikke holde sig inden for "kirkens fire vægge" og udelukkende behandle traditionelle "åndelige" emner. Med udgangspunk i ovennævnte vil vi udover artikler om kristen lære især beskæftige os med bibelsk etik. Dette vil omfatte den individuelle kristnes livsførsel, kirkens ansvar som "Guds nye samfund", familiens livsførelse. Ja, bredere endnu ønsker vi at kunne berøre større sociale og politiske spørgsmål. Emner som kriminalitet, fattigdom, materialisme, social uretfærdighed, abort, racisme og arbejdsløshed.

Disse ting nævnt i vilkårlig rækkefølge blot for at give jer som læsere en forståelse af vores vision med bladet. Et så beskedent magasin kan selvfølgelig kun nå at berøre få af alle disse områder og konkrete spørgsmål, der optager os. Men forhåbentlig kan det hjælpe den enkelte til selv at udvikle et kristent perspektiv på hele livet. At fastholde kristendommen som relevant på alle livets områder.

God læsning

Redaktionen

Louis Nielsen, Karl-Jørgen Helmich og Carsten Thomsen (ansv. red.).

Kirken og Skriften

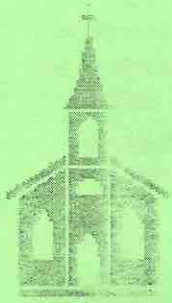

Dette er den første artikel i en serie om den kristne kirkes forhold til Skriftens autoritet.

Af Louis Nielsen

En af de vigtigste grundregler i evangelikal teologi er princippet om "*Skriften alene*", dvs.at vi ikke anerkender nogen autoritet over eller ved siden af Skrifterne. Skriften, eller Bibelen, har altid været øverste og eneste endelige autoritet, når det gjaldt om at udforme kristen lære og praksis. Sådan har det været, og sådan er det *principielt*.

Noget andet er, hvordan praksis er. Der får tradition og tidens tanker og stemninger ofte lov til at give sit besyv med. At det er sådan er uundgåeligt. Faren opstår først, når vi ikke længere lader Skrifterne sige, hvad de vil, men i stedet begynder at manipulere med dem, så de kommer til at sige det, vi selv vil. Eller også bestemmer vi os for at gøre noget kultur- og tidsrelateret, det, der f.eks. er ubekvemt for tidens tanker, og som giver os en masse ballade indenfor og udenfor kirken.

> *Guds ord er lutret, og dets ord står til troende til hver en tid*

Problemet er, at noget i Skriften vitterligt er tids-og kulturbundet (det giver Bibelen selv eksempler på). Hvordan afgør vi så, at dette og hint ikke skal være det?

Er nådegaver som at tale i tunger, profetere, helbrede og udføre undergerninger stadig i virksomhed, og kan vi forvente, at de er i virksomhed i kirken, eller tror vi snarere, at disse gaver døde hen med afslutningen af apostlenes tidsalder? Svaret på det spørgsmål beror måske i mindre omfang på tolkning af Skriften end på vor menneskelige disposition og den kirkelige tradition, vi er vokset op i eller blevet en del af.

Så er der udsagn i Skriften, som synes at trække i hver sin retning. Her er problemet ikke så meget at forstå dem, men snarere at forlige dem med hinanden og navnlig bringe dem ind under den fællesnævner, som er vor menigheds eller kirkes officielle lære.

Igen er der spørgsmål af praktisk art som f.eks. at benytte drama eller en bestemt musikstil i gudstjenester og i evangelistiske tiltag, eller hvordan vi leder og opbygger menigheden. Hvordan finder vi Skriftens utvetydige vejledning i sådanne spørgsmål? Måske mener vi at have fundet den, men kan vi så bruge den mod andre, som ikke har fundet de samme svar som os?

Sådan kunne jeg fortsætte. De nævnte eksempler skulle være tilstrækkelige til at vise os, at det ikke altid er så ligetil, som vi måske tror, at udmønte Bibelen i lære og praksis.

Det er formålet med denne artikel og den serie af artikler, som denne lægger op til, at belyse nogle af disse problemer. I *kommende* artikler vil jeg behandle følgende spørgsmål: Det *kultur- og tidsbundne* og Bibelen. *Det subjektive*, dvs.vort eget jeg, når vi tolker, bearbejder og anvender Skriften. *Traditionens* positive og negative betydning. *Nødvendigheden af at have en teologi* og om faren ved samme. At *læse ind i Skrifterne* snarere end at uddrage af dem. Og tilsidst om når det *brændende ønske* former og danner vor teologi.

Vi kommer i de kommende artikler til at beskæftige os med flere områder indenfor teologien. Den systematiske eller dogmatiske teologi, teologien omkring menigheden, den pastorale teo-

logi og praktisk teologi.

Jeg kan kort nævne nogle af de ledetråde, som jeg ønsker at gøre til mine egne og bestræbe mig på at følge:

1. Skriften *er* Guds ord, dvs. dens ord er ord givet af Gud , ikke kun et vidnesbyrd om Guds ord. Den er lutret, og dens ord kan vi stole på til hver en tid og de bliver til evig tid. Mennesker må ikke trække fra eller lægge til Guds ord.

2. Vi mennesker må tage vore egne menneskетanker og bringe dem ind under lydighed mod Kristus (2. Kor. 10:3-6), det betyder konkret også lydighed mod Det nye Testamentes apostle og deres lære.

3. Det er Guds vilje, at *hvert* kristent menneske skal være oplært og have indsigt, alligevel er udlægningen af Skriften og dens anvendelse *ikke noget egenmægtigt forehavende*, men noget der må foregå i dialog og i fællesskab med andre kristne. Guds mening med denne proces er, at vi *alle* skal nå frem til sand indsigt , og vi *alle* skal vokse op til ham, som er hovedet, Kristus.

4. Det er legitimt i spørgsmål *af sekundær betydning* at komme til forskellige konklusioner både med hensyn til teologiske formuleringer og med hensyn til, hvordan kristen lære skal udmøntes i praksis. Men menigheden kan ikke tolerere uenighed på vitale områder, som Treenigheden og Guddommens natur, frelsen og frelsens vej og Skriftens autoritet, eller på sådanne områder hvor Gud gennem apostlene utvetydigt har forkyndt os sin vilje. Dette gælder også uforkortet på *den kristne livsførelses* område.

5. Jeg må som enkeltmenneske erkende min begrænsning i indsigt, forstand og disposition. Derfor vil mit arbejde med Skriften og med at formulere dens budskab altid være præget af min person på godt og på ondt. Jeg bør derfor ikke give mig selv eller mine medsøskende den opfattelse, at min tolkning er ufejlbarlig. Den samme reservation bør jeg også have med hensyn til andres tolkninger. Der er ikke plads til guruer i sund kristendom.

6. Når gudfrygtige mennesker ser forskelligt på tingene og ikke kan komme overens med hinanden, må vi ikke blive opblæste og ophidset pukke på vor egen mening, men forsøge på at komme til afklaring gennem samtale og bøn. Selv når det, efter at dette er gennemført, ikke lykkes at blive enige, må vi fortsætte med at se på hinanden som brødre og relatere til hinanden som brødre.

7. Vi må altid huske på, at forfængelighed, herskesyge og indbildskhed ofte forklæder sig som "nidkærhed for sandheden". Vi må virkelig bringe sådanne ting hos os til Kristi kors, så vi i sandhed kan søge Guds ære og søge det, der er til indbyrdes opbyggelse og fred. Vi må aldrig glemme "sagtmodigheden". Det *sagte* mod, som holder ud og bærer over med andre, optændt for deres ve og vel. .Det er ikke det samme som fejhed og laden stå til, men en afstandstagen fra med brask og bram at ville undertvinge andre.

Kristent perspektiv på hele livet

Få perspektiv over Bibelens budskab og det samfund du lever i. Deltag i Perspektiv Bibelskole. Prøv et semester for 500,- kr. For den pris får du mulighed for at:

✔ Studere de bibelske bøger med tilsendte oplysningsark og kassettebånd. Du besvarer opgaveark og får tilsendt svar.

✔ Møde dine "medstuderende"på halvårlige seminar-dage. Forelæsninger og diskussion. Det næste er i januar og handler om kirkens ansvar og rolle.

✔ Læse det nye tidsskrift "Kristent Perspektiv" fire gange om året.

✔ Gratis benytte Perspektiv Bibelskoles kassettebåndbibliotek (NB: Alle kassettebånd er på engelsk).

Er du ikke deltager på Perspektiv Bibelskole kan du alligevel få glæde af de enkelte tilbud.
Du kan abonnere på "Kristent Perspektiv". Tidsskriftet udkommer fire gange om året. Et årsabonnement koster 75,- kr.

- - - -

Jagten på den sande

HELT

De kendte og berømte har i dag indtaget den øverste skammel og bliver beundret som de største helte og forbilleder. Hvad betyder disse nutidens helte for os? Inspirerer de os til sand heroisme? Der er behov for at vende blikket bort fra det sted, hvor medierne har indstillet deres projektørlys, og i stedet fokusere på Jesus Kristus, og lade os inspirere af hans liv.

Af Carsten Thomsen

I september oplevede verden to kendte menneskers dødsfald lige efter hinanden. Først Lady Diana og nogle få dage efter Mother Teresa. Reaktionerne over deres død var voldsomme. Størst over prinsesse Diana's tragiske dødsulykke i sin bil på vej væk fra offentlighedens søgelys. Medierne var hurtige til at diskutere deres egen og offentlighedens fascination med hendes liv, ja berømtheder generelt. Om deres tørst efter Dianas "image" indirekte var skyld i hendes død.

Offentlighedens følelsesladede reaktioner giver anledning til nogle refleksioner over, hvorfor de kendte og berømte personer mere og mere indtager pladsen som de eneste heltebilleder og idealer, vi har tilbage.

De to billeder, Diana og Mother Teresa skaber i vores sind, er vidt forskellige. Den ene levede et liv i rigdom og berømmelse. Den anden et liv i fattigdom. Diana's klæder, der for nylig gik på auktion, blev solgt for over 35 mio. kr., mens Mother Teresa efter sigende kun ejede tre sarier til lidt under en 10'er stykket.

Det virker næsten som om, vi er mere fascinerede af og identificerer os mere med Diana's liv end med Mother Teresas. Måske fordi Mother Teresa med sit selvopofrende liv fik os til at føle os skyldige og ramt på samvittigheden. Diana's liv krævede ikke meget af os. Vi kunne i ro og mag følge hendes liv som en sæbeopera på første parket. Især da hendes ekstraordinære liv blev mere genkendeligt med problemer som utroskab og skilsmisse.

Jeg skal ikke tage noget væk fra Diana's store arbejde for diverse hjælpeorganisationer. Hun udnyttede sin berømthed til fordel for mange hjælpeorganisationer, men jeg tror ikke, det var det, der først og fremmest fascinerede os ved Dianas person. Var det glamour, rigdom, berømmelse, sæbeoperaen?

Definitionen af en helt

Hvad er en helt? Det vil være nyttigt at definere det nærmere. Før medierne fik muligheden for at producere en helt på 24 timer, så var det en mere langsommelig proces. Hvad enten (uden at sammenligne dem) det var Moses, Jesus, Napoleon, Shakespeare, Tordenskjold eller Florence Nightingale, så var det en længere proces, før de blev en del af folkets generelle bevidsthed. "Den proces, hvorved de opnåede berømmelse var nærmest mystisk, som den ved hvilken Gud regerede generationerne på. Fortiden blev den naturlige bolig for store mænd," skriver Daniel Boorstin.

Vi bruger ofte forskellige ord til at beskrive en speciel eller betydningsfuld person. Talent er et af dem. Berømt er et andet. Men man kan sagtens være talentfuld eller berømt uden at have nogle udprægede moralske kvaliteter.

G. K. Chesterton skrev engang: "Ordet "god" har mange meninger. F.eks. hvis en mand skød sin bedstemor fra 200 meters afstand, ville jeg nok kalde ham en god skytte, men ikke nødvendigvis en god mand."

Vi må gå videre end bare en beundring for visse talenter eller kvaliteter i en person, når vi skal definere en helt. Dick Keyes skriver i sin bog "True Heroism", at en "helt ikke bare definerer eller legemliggør noget, som er

af værdi for os, men at han eller hun engagerer vore forestillinger og indbildningskraft og motiverer os til at gøre den dyd til vor egen. En helt er en, der viser moralske kvaliteter, som er gode og værdige for vores eftertragten."

Hermed har vi ikke sagt, at en berømthed med ypperlige talenter ikke kan være en helt, men at vi centrerer heroisme i moralsk karakter og ikke i talenter og berømmelse. Dette giver selvfølgelig anledning til nogle spørgsmål. Vi må foretage en moralsk vurdering af, hvorvidt en person er værdig til vores respekt, ja hvem kan sige, hvad der er sande moralske heroiske værdier, og hvad der blot er efterligninger? Disse må ifølge det kristne verdensbillede gives os af Skaberen selv, og som vi skal se, er de udtrykt ultimativt i personen Jesus Kristus.

Helten eller heltinden er ifølge denne definition en der inspirerer og udfordrer os til at blive bedre mennesker og efterfølge traditionelle værdier og dyder som bl.a. ydmyghed, troskab, kærlighed, mod og selvopofrelse.

Vi bliver hurtigt trætte af de overeksponerede middelmådige helte-figurer, medierne præsenterer, men alligevel tror jeg, vi har ladet disse berømtheder trivialisere den sande helt, så vi slet ikke ser vores behov for den inspiration, der ligger i virkelig menneskelig storhed. Noget, der kan give os mening, motivation og vækst i vort liv.

Heltens indflydelse

Forbilleder og helte kan have en større indflydelse på vores liv, end vi i første omgang forestiller os. Både positivt og negativt. Vi har nok alle som børn haft vores helte. Børn er selvfølgelig meget åbenhjertige med at fortælle om deres idoler. Hele ungdomskulturen gør et stort nummer ud af fan-dyrkelse, og for nogle tager det overhånd, og de identificerer sig usundt meget med deres idol. Mere harmløst går det til, når der skal spilles fodbold, og alle vil være Brian Laudrup.

Forældre ønsker, at deres børn må vokse op med gode idealer, med livsbekræftende forbilleder. Vi ved hvor stærkt indtryk historier gør, især på børn, og derfor fortæller vi dem historier, hvori der som regel er en moralsk pointe, så de kan lære noget om kristne og kulturelle værdier.

Men det er ikke noget, vi vokser fra som voksne. Vi bliver grebet og engageret af rørende, spændende, dramatiske historier. Fiktive, historiske eller personer vi kender.

Det er noget, som kan engagere os på et helt andet plan end en teologisk udredning om en bestemt læresætning i Bibelen. Læg mærke til den stærke appel i Hebræerbrevet kapitel 11, om at se på de gamle "troshelte" og imitere deres tillid til Gud. Deres liv skulle være en inspiration.

Historier, både fra fiktive og virkelige personers liv, bliver visuelle hjælpemidler for os. Vi ser dem for os, hvordan deres valg har forskellige konsekvenser, og vi kan placere os selv i deres sted, prøve at forstå deres idealer og hvordan de handler under livets forskellige situationer.

"Det' sejt at læse om alle de kendte,
og deres familier og deres bekendte.
Vi følger dem fra toppen og helt ned i pløret,"

Sådan synger Shu Bi Dua i en ironisk sang, der rammer plet i vores umættelige fascination af berømtheder i dag. "Her er der ingen hellige køer, vi er næsten med i kisten, når en skuespiller dør," fortsætter de kreative sangskrivere.

At vi følger med i hvilken frisure prinsesse Alexandra har, og ser billeder fra en ligegyldig fest med de kendte er med til at trivialisere berømthederne. Ifølge Boorstin er helten hverken "stor eller lille, god eller dårlig, men en pseudo-begivenhed. Han er blevet fabrikeret med det formål at tilfredsstille vore overdrevne forventninger til

"Helten er en der inspirerer og udfordrer os til at blive bedre mennesker og efterfølge traditionelle værdier og dyder."

menneskelig storhed. Han er moralsk neutral."

Det klassiske spørgsmål, hver gang en ny berømthed ser dagens blitzlys er: "Hvordan er det at være kendt?" Det er berømmelsen, der begejstrer. Det er ligegyldigheder, der bliver blæst op og fordrejet som det beundringsværdige. Som om det at være berømt er en dyd i sig selv.

Dick Keyes skriver i "True Heroism" om denne tendens:

> "Det handler ikke kun om en interesse og anerkendelse af de berømte. Vi har at gøre med berømtheden som samfundets store guldmedalje - selve indbegrebet af storhed. Dette trivialiserer ikke blot personen, men trivialiserer selve ideen om menneskets storhed. Vi er efterladt med små "lette" helte, som kan stimulere vor fantasi og forestillingsevne uden at udfordre os til forandring. Der er små chancer for, at den lette helt vil gøre os urolige, fordi han eller hun som oftest kun er opfattet som en delt person, eller har et meget kort liv på hylden. Æren ligger i lyskeglens styrke og i frekvensen af nyhedsklippene. Det er som damp, her lige nu og så forsvinder den på et øjeblik, som noget, der er tyndere end luft. Og der er brug for meget for at fylde tomheden i det menneskelige hjerte og dets behov for at stræbe efter noget."

De moderne medier har gjort det muligt for os i langt større grad end tidligere at beundre de kendte og berømte. Vi er langt mere image-orienteret og bombar-

deres konstant med nye visioner om skønhed, anseelse, sundhed, succes, berømmelse, magt og materielle goder. Ja, det ligger lige der foran os. Vi skal bare række ud efter det. Vore forventninger bliver skyhøje i det vestlige overflodssamfund, men ofte ender det blot med en frustration over, at vore liv slet ikke lever op til forventningerne. Vi håber på mere end det, verden faktisk kan tilbyde.

Beundring eller efterligning

Er vi ikke alle til en vis grad påvirket af dette? Problemet for os er, at interessen for de kendte blot bliver til passiv beundring eller misundelse, uden at de inspirerer til et mere helhjertet engagement i vort eget liv. Vi kan tage Mother Teresa som et eksempel. Hun blev jo selv ansporet af en, som viste omsorg og kærlighed for totusinde år siden.

Der var en helt bag hendes heroisme.

Mother Teresa kan inspirere os til at gøre mere for de fattige eller folk i nød. Du behøver ikke rejse til Calcutta og indvie dit liv til Gud som en nonne. Der er mulighed for at leve hendes heroiske værdier ud i hverdagen, selv i et rigt land som Danmark, hvor folk lider nød. Hendes liv kan inspirere os til at leve mere uselvisk og se nøden omkring os og gøre noget for at afhjælpe den. Men vi kan også blot beundre hende. Hun kan kompensere for vores manglende næstekærlighed. "Det er godt, at der i hvert fald er nogen, der gør noget ved den skrækkelige fattigdom", siger vi til os selv og forbliver passive og uengagerede.

Denne passivitet bliver endnu nemmere til lænestolsbeundring, hvis berømtheden kun er "kendt for at være velkendt" - eller berømt for en smuk krop, en god sangstemme. De giver os en illusion af et spændende liv, og de får lov til at leve vort liv for os. Helten dør langsomt i medierne, trivialiseres, fordi der er den udbredte opfattelse i samfundet, at der ikke findes nogen overordnet mening eller standard eller værdier, som vi kan bedømme en helt ud fra.

En helt kan kun være en helt, hvis vi anerkender visse værdier og holdninger som almengyldige. Så kan helten udmærke sig inden for rammerne af noget, som bliver værdsat.

En del af den store historie

Men det heroiske liv er muligt, hver eneste dag og i alle livets situationer. Vi behøver ikke frustreres over, at helten er trivialiseret, for det kristne verdensbillede åbner døren til et alternativ.

Bibelen fortæller os, at vi skabt i Guds billede og dermed har en helt speciel værdi i Guds øjne. Vore liv er ikke en masse individuelle handlinger uden forbindelse med hinanden og uden mening udover dette liv. Vore liv er en del af en større helhed.

Bibelen fortæller selv en mega-historie, hvor de mange begivenheder alle er dele af hovedhistorien om, hvordan Gud handler med mennesket. Ligefra skabelsen, syndefaldet, det jødiske folks historie, frelsen i Jesus og løftet om det evige liv. Vi er alle en del af denne "mega-fortælling". Dick Keyes beskriver den som et kabel, der løber fra fortiden til fremtiden, hvor vore egne liv er snore på kablet. Vi kan enten være en integreret del af kablet eller blive en løs ende, som kun ineffektivt stikker ud. Dette giver os en idé om den vældige betydning, vore liv faktisk har. Ikke alene har vi mulighed for at leve et heroisk liv, men vi er forpligtet til det.

Efterligne Kristus

Hvem er din helt, dit forbillede? Hvis du har dine moralbegreber fra Bibelen, men dit forbillede i Hollywood eller i glittrede ugeblade, så vil du være splittet, trukket i to retninger. Den højeste heroisme finder sit udtryk i

"Hvis du har din moral fra Bibelen, men dit forbillede i Hollywood, så vil du være splittet, trukket i to retninger. Den højeste heroisme finder sit udtryk i Jesus Kristus"

Jesus Kristus selv. I Hebræerne 12:2 bliver Jesus beskrevet som "troens banebryder og fuldender". På engelsk bliver ordet banebryder oversat som "helt". I det græske ord ligger betydningen som en grundlægger, en pioner eller et ideal.

Tanken i det Ny Testamente er, at vi "ifører os Kristus", bliver omformet til hans Søns billede" at vi efterligner, efterfølger, efterstræber hans karakter.

I Jesus ser vi alle de dyder, der er værd at efterfølge. "Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer," siger Jesus, efter han har vasket disciplenes fødder. Lignende opfordring finder vi andre steder om at tjene, vise ydmyghed, tilgive hinanden, lide for retfærdighedens skyld.

Han er et eksempel, vi skal forme vort liv efter, hans lære og moral, hans bud, se efter dem i Bibelen, hvordan Jesus udfører det i praksis.

Det er et forbillede vi kan følge, en dramatisk historie, der kan opildne og inspirere os. Vi forestiller os, hvordan det vil være at reagere, som han gjorde i livets forskellige situationer, og hvordan vi selv ville handle, hvis vi levede efter det eksempel. I det møde Jesus havde med disciplene, Martas bekymring, Peters impulsive sind, Thomas' tvivl, ser vi hans karakter komme til udtryk. Hans liv er en stadig kilde til motivation, fordi Jesus er den perfekte refleksion af Gud, og han arbejder i os og gør os i stand til at vokse, så vi mere og mere ligner ham.

Fortsættes på bagsiden

Søren Kierkegaard:

Historiens dybeste tænker

"Betjent og reformator –
om Søren Kierkegaard"
Af Orla Villekjær
Lohses Forlag, 1996, 275 kr

Af Karl–Jørgen Helmich

Kristenheden har en dansk forfatter, som af flere betegnes som historiens dybeste tænker – nemlig Søren Kierkegaard (1813–1855). Især hans fars skadelige opdragelse af ham gjorde, at Søren led af tungsind. Hans klare bevidsthed omkring denne byrde (inklusive årsagen til den), bevirkede en intens kamp, som han udtrykte skriftligt. Det var en tankernes og følelsernes strid omkring det at eksistere. Det vil sige at forholde sig til sig selv og til at være til som menneske. Men dette set i forhold til Gud som skaberen – hvilket var hans egentlige anliggende!

Dette forfatterskab er helt enestående, dels med hensyn til at gå ind til kernen i det at være til, dels i måden at nærme sig kristendommen på. Men det er også enestående hvad angår: ordvalg, sprogets opbygning, stilistiske virkemidler, genrer og valg af delemner.

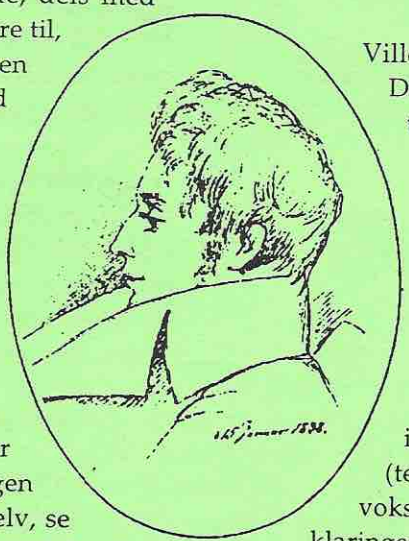

De alment menneskelige tanker skrev Kierkegaard under pseudonymer – de samme tanker set i forhold til Gud skrev han i sit eget navn, og her ligger hans hovedvægt. Det alment menneskelige (især livets stadier) beskrives i skikkelse af typiske kategorier af mennesker og livsholdninger. Meningen er at få mennesker til at genkende sig selv, se sandheden om sig selv – for så via fortvivlelse at lede dem hen til frelsens nødvendighed, nemlig valget af troen på Kristus.

❧ ❧ ❧

Hans forfatterskab kan kun forstås ud fra hans kristne tro. Dette har man inden for filosofi- og litteraturhistorie i stor udstrækning ikke respekteret. Og sådan er hans tanker – ofte uden deres kristne sammenhæng – blevet kendt verden over.[1]

Orla Villekjærs[2] bog udmærker sig ved at sammenfatte hele Kierkegaards tankeverden set i evangeliets lys på en måde, så især kristne erkender, at Søren Kierkegaard er en bror i Herren. De tros–overvejelser, Kierkegaard gør sig, udgør centrale søjler i den kristne tro, nogle eksempler:

* syndefaldets katastrofale følger ("Menneskets Fordærvelse", "Sygdommen til døden", "Dæmoniseringen", "Fortvivlelsen").
* at Jesus blev menneske ("Paradokset").
* Jesu liv ("Hans hele Liv er Inderlighedens Lidelse"),
* troen (At elske Kristus mere end sin synd, "Uendelighedens Lidenskab").
* hvilen i forsoningen (synden er skjult i en sådan grad at "Du selv tør troe Dig retfærdiggjort og reen").
* læse i Bibelen (troen betragter "Den hellige Historie" som et kærlighedsbrev).
* at Jesus er os nær ("Kristi evige samtidighed").
* forpligtelsen til at følge Jesus efter.

❧ ❧ ❧

Villekjærs fortjeneste indebærer to fordele. Dels er hans indføring i Kierkegaards forfatterskab meget overskuelig, ikke mindst hans skema over det samlede forfatterskab på s. 224. Dels sammenfatter han de centrale kristne tanker på en så spændende måde, at selve bogen bliver en opbyggelig bog for kristne. Jesus bliver stor og frelsen skaber glæde hos læseren. De korte overskrifter med klare nøgleord (dels fra Kierkegaard, dels fra kristenlivet i det hele taget), Villekjærs ret enkle sprog (tekstens lix–tal svarer til en gennemsnitlig voksen som bogens modtager), samt ordforklaringer (s. 221–222) – gør det til en forholdsvis letlæselig bog. Skal Villekjærs bog en dag revideres, bør ordlisten udvides – bør bogens forside ikke skiftes ud?

Jeg mener ikke, at kristne kan komme uden om Kierkegaard[3] !! Han kaster nye spændende indfaldsvinkler på kristenlivet. Men inden man selv går i gang med at læse Kierkegaards værker, er Villekjærs bog den bedste indføring for kristne.

Søren Kierkegaard er efter min mening den (sandsynligvis) vigtigste profet–skikkelse, kristenheden har haft i Danmark (deraf bogens titel "Betjent og reformator"). Set i forhold til Folkekirken har Kierkegaard talt profetisk – sendt af Gud. Om det at være Herrens discipel skriver han så hjerteligt og så indtrængende, at han indtager pladsen som åndelig opbyggelig forfatter – fuldt ud på højde med den evangelikale tradition inden for genren i

øvrigt. Desværre er Kierkegaards sprog og stil ikke let tilgængelig. Det råder Orla Villekjær bod på og skænker dermed Kierkegaard til de kristne. Jeg anbefaler den på det varmeste til snarlig læsning – så meget tid tager 220 sider såmænd heller ikke for en vaks kristen.

---

1 Også bestselleren af Peter Thielst: "Livet forstås baglæns – men må leves forlæns. Historien om Søren Kierkegaard" (1994 Gyldendal) anser Kierkegaards kristne tro som en besværlighed, noget man er nødt til at tage med som et tidstypisk træk til forståelse af hans miljø, men som ellers ikke er videre interessant, og derfor ikke har meget plads i hans bog. Det skal dog siges til hans forsvar, at han nævner, at han foretager dette valg, og at han ligeud siger sin negative mening om kristendom. Thielst skriver ud fra en nutidig indfaldsvinkel. Han har mange biografiske oplysninger om Kirkegaard med, hvilket gør hans bog til spændende læsning.

2 Orla Villekjær er sognepræst i Troldhede–Sdr. Felding sogn. Han har sin baggrund i Indre Mission, har undervist i Kierkegaards forfatterskab og antropologi ved Menighedsfakultetet i Århus. Han er værd at få på besøg til et Kierkegaard–foredrag, som han leverer på en kommunikativ og medrivende måde, han er let at få en dialog med.

3 Søren Kierkegaards samlede værker i paperback sælges til i alt 580 kr af Gyldendals bogklub. Det er et genoptryk af den udbredte 1962 udgave fra Gyldendal.

Karl–Jørgen Helmich, Troldhede, i flere år VUC–lærer i filosofi

Perspektiv Bibelskole Seminar:

Tema: "Vi tror på én hellig, almindelig kirke, de helliges samfund.."

København: 10. januar.
Odense: 17. januar.

Kl. 9:30 - 16:30

Program:

Forelæsning: Hvad er den ene, hellige og almindelige kirke? (v. Louis Nielsen).

Gruppediskussion om apostlenes myndighed, som bindende for kirken, og om, der er frelse uden for kirken.

Forelæsning: Hvordan kirken har været bygget op, historisk og aktuelt. (v. Sven Straarup).

Plenumdiskussion om holdningen til den økumeniske bevægelse.

Detaljeret program udsendes senere.

fortsat fra side 6

Efterligne andre

At Kristus er vort ypperste forbillede er ikke ensbetydende med, at vi ikke kan se noget heroisk i andre mennesker. Der er mange store helte, der kan inspirere os. Både bibelske og historiske personer, mennesker vi kender eller fiktive personer fra litteraturens verden. "Vi kan imitere Kristus indirekte ved at imitere Kristuslighed i andre personer. Det er stadigvæk Kristi karakter og hans kvaliteter, som er i centrum.", skriver Dick Keyes.

Dette giver os mulighed for megen inspiration. "Efterlign mig, ligesom jeg efterligner Kristus", skriver Paulus til Korinterne. Det er ikke storhedsvanvid, Paulus er offer for. Det han siger er omskrevet "Hvis I ser noget I mit liv, der har Kristi lighed, så læg mærke til det og efterlign det." Igen sidst i Hebræerbrevet 13:7 læser vi:

"Tænk på jeres ledere, som har talt Guds ord til jer, betragt udfaldet af deres livsløb og efterlign deres tro." Vi kan betragte deres liv, og så imitere *deres tro*. Vi nævnte tidligere de tros-helte, som er det prædikat, de har fået tildelt, fordi de er eksempler på, hvad mennesker gjorde og kan gøre i tro. I fast tillid til en almægtig Gud.

Vi er alle omgivet af personer, som trods deres fejl og mangler gør ting, som er lig Kristus, og vi kan lære meget af dem. Vi vil aldrig i dette liv opnå fuldkommen lighed med Kristi karakter. Vi er som kristne klar over, at vi aldrig når det mål her på jorden. At vi fra starten af vores løb ikke er gode nok, at vi kæmper med kødet, djævelen og verden - og ofte falder - men vi bliver ikke afvist af Kristus på grund af det. I taknemmelighed over Guds nåde og tilgivelse bliver vi ved med at stræbe efter større lighed med Kristus.

Jonathan Swift skrev: "Den der udmærker sig i det vi beundrer, er en helt i vore øjne. ("Whoe'er excels in what we price, appears a hero in our eyes."). Må Jesus være den, vi værdsætter og ønsker at forme vort liv efter.

For yderligere studium i dette emne kan anbefales:

"True Heroism in an age of celebrity counterfeit", Dick Keyes, NavPress 1995.
"The Image", Daniel Boorstin, Pelican Books1963.

"Kristent Perspektiv" udgives af Perspektiv Bibelskole. Sekretariatet v. Joyce Deeks, Lindevej 56, 5250 Odense SV. Redaktion: **Carsten Thomsen** (ansv. red), Hvidbjergvej 9, 1th, 2720 Vanløse, e-mail: carstent@cybernet.dk, tlf. 38 71 25 74, , **Louis Nielsen**, Lungstedløkken 2, 5250 Odense SV, tlf: 65 96 38 37, **Karl-Jørgen Helmich**, Østergade 51, Troldhede, 6920 Videbæk, tlf: 97 19 44 82. Bladet udgives 4 gange om året. Det udsendes gratis til studerende på Perspektiv Bibelskole. Årsabonnement: 75 kr.